

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора з
навчальної роботи**

Марина ЗАЙЧЕНКО

2024 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія української державності»**

Рік навчання

Кількість кредитів

ЕКТС

Статус дисципліни

Форма навчання

Мова викладання

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

Спеціальність

**072 Фінанси, банківська справа страхування та
фондовий ринок**

Освітньо-професійна програма

Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійний ступінь

Фаховий молодший бакалавр

2-й, семестр 4-й

**2,0 / 60 год., зокрема лекції – 20 год., семінарські – 16 год.,
самостійна робота – 24 год.**

обов'язкова, цикл загальної підготовки

денна

українська

Викладач

Васілашко Світлана Дмитрівна,

кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Контактна інформація викладача:

e-mail

s.vasilashko@bdkpbkt.org.ua

посилання

**оприлюднено на офіційному сайті та інформаційних ресурсах
структурних підрозділів коледжу**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Цикловою комісією

суспільно-гуманітарних дисциплін

Білгород-Дністровського фахового

коледжу природокористування,

будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Голова циклової комісії

 Світлана ВАСІЛАШКО

ПОГОДЖЕНО

Голова групи кадрового забезпечення

освітньо-професійної програми «Фінанси,

банківська справа та страхування»

спеціаліст вищої категорії

 Світлана КОСТЕНКО

« 29 » 08 2024 р.

Анотація дисципліни

Курс «Історія української державності» призначений для набуття теоретичних знань та практичних умінь в галузі історичних проблем, що торкаються витоків української нації, зародження та розвитку української державності, процесів розбудови сучасної незалежної України.

Спираючись на набуті знання, майбутні фахівці матимуть змогу порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати події минулого та сучасності, успішно спілкуватися та взаємодіяти з людьми, аргументовано, на основі історичних фактів, відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, формулювати власну думку стосовно різних загальносвітових процесів. Отже, курс «Історія української державності» аналізує провідні тенденції етногенезу (походження) українського народу, його діяльність в усіх сферах суспільного, державно-політичного, соціально-економічного та духовно-культурного життя.

За результатами навчання здобувачі освіти матимуть змогу розуміти, порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні події та діяльність осіб; оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей; вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою; аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему; самостійно готувати виступ на конференцію, вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи; володіти активною громадянською позицією, що ґрунтується на демократичних переконаннях, гуманістичних та етичних цінностях; бути здатним працювати в міжнародному контексті.

Мета і завдання

Мета навчальної дисципліни полягає у вивченні основних закономірностей державотворчих процесів на етнічних українських землях. Враховуючи необхідність розуміння витоків державності, складного шляху, який здолав український народ в боротьбі за власну державу, специфіку процесів державотворення, навчальна дисципліна спрямована на вивчення історії державотворчих традицій на українських землях, боротьби за збереження, відновлення та здобуття власної держави.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання курсу, є:

- комплексне вивчення державотворчих процесів на українських землях;
- аналіз впливу зовнішніх чинників на процес формування

української державності;

- розкриття витоків боротьби українського народу за власну державу: прослідкувати причини, мотиви, завдання, рушійні сили, основні етапи боротьби українського народу за власну державу та її наслідки;

- виявлення чинників, які стояли на заваді утворення української державності;

- розкриття особливостей формування української державності, специфіки геополітичного становища українських земель;

- аналіз перспектив розвитку України як держави на сучасний момент.

Вивчення дисципліни має сприяти вихованню патріотичних і морально-етичних переконань фахівця, причетності до тисячолітньої історії українського народу.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)

Формування історичного мислення, вироблення навичок науково-історичного аналізу розвитку українського суспільства в контексті світової історії та культури, вміння застосовувати історичні знання і набуті уміння для практичної діяльності в суспільстві; формування свідомості громадянина й патріота України.

Що буде вивчатися (предмет навчання)

«Історія Української державності» спрямована на надання знань про вітчизняну та світову історію та культуру, формування навичок аналізу й оцінювання історичних явищ, умінь самостійно опрацьовувати матеріал, працювати з додатковою літературою, картою, першоджерелами і на основі цього висловлювати та обґрунтовувати власну думку. Навчити оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культури, їх взаємовплив та діалог культур різних народів.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Чому можна навчитися (результати навчання)

РН 1. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint - презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти з книгою.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій).

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- пояснювально-демонстраційний метод,
- метод проблемного викладання,
- метод демонстрацій – практичний метод,
- застосування інформаційних технологій.

Пререквізити

Базується на попередньо вивчених навчальних дисциплінах: «Соціологія», «Основи філософських знань».

Постреквізити

Є вихідною для вивчення дисципліни: «Гроші та кредит», «Фінанси».

Навчальна логістика

Тема 1. Вступ до курсу «Історія України». Стародавня історія України.

Тема 2. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.).

Тема 3. Монгольська навала на українські землі

Тема 4. Українські землі під владою Польщі та Литви. (XIV ст. – в першій половині – XVII ст.).

Тема 5. Утворення козацької держави

Тема 6. Українська національно-визвольна війна (1648-1676 рр.)
Утворення української козацької держави. Руїна

Тема 7. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у XIX ст.

Тема 8. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності

Тема 9. Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)

Тема 11. Опозиційний рух у 60-80-х роках. Новітня русифікація та її наслідки в Україні

Тема 12. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. XX ст. – 2024р.). Творення незалежної України.

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 4й семестр 2го року навчання.

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку та журнал рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FХ	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються здобувачем освіти окремими словами чи реченнями.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Роботи / проекти повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в он-лайн формі за погодженням із завідувачем відділення)

Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності : підручник у 2-х томах. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018.
2. Салтовський О. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ століття). К.: Вид. Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 474 с.
3. Іванов В.М. Історія держави і права: підручник. КУП НАНУ, 2013. 892 с. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/doc/IDPU_Ivanov.pdf
4. Крупницький Б. Основні проблеми історії України. Видавництво АДЕФ-Україна, 2020. 388 с.
5. Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія.
6. України ХІХ століття: навч. посібн. / За заг. ред. М. М. Мудрого. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.

Додаткова:

7. Верстюк В. Ф., Горобець В. М., Толочко О. П. Україна і Росія в історичній ретроспективі. Нариси в 3-х томах / ред. рада: В. М. Литвин (голова) [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; НАН України, Ін-т історії України. К : Наукова думка, 2004. Т. 1–3.
8. Гуржій О. Україна в суспільно-політичних комбінаціях імперського уряду Росії (30–90-ті рр. ХVІІІ ст.) / відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ : Інститут історії України, 2019. 205 с.
9. Захарчук О.М. Наполеон Бонапарт та українське суспільство: історичні документи в інтерпретаціях дослідників //Український історичний журнал. 2015. N 2. С.

10. Історія України та її державності. Курс лекцій : навч. посіб. / ред. Л. Є. Дещинський. 5-е вид., випр. і доп. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009.
11. Історія української культури: навч. посібн. / Є. Перегуда [та ін.]. Київ : КНУБА, 2015.
12. Історія української державності та культури: практикум / уклад. Л.В. Божук, В.М. Гребенніков, О.М. Захарчук, О.Г. Ількова, Ж.В. Паскал, Л.П. Халецька, О.А. Юрченко. 0 К.: НАУ, 2021. 80.
13. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероб. та розшир. Київ : Критика, 2005.

Інформаційні ресурси:

14. Ізборнік. Історія України IX-XVIII ст. www.litopys.org.ua
15. Інститут археології НАН України. www.iananu.kiev.ua
16. Інститут історії України. www.history.org.ua
17. Історична правда. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/
18. Лікбез – Історичний фронт. likbez.org.ua/ Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. www.nbuv.gov.ua
19. Національна бібліотека імені Ярослава Мудрого. www.nplu.org.ua
20. Світ історії України. www.ukrainehistory.narod.ru/

